

5 JUN 1926

LÓRÁNT

CIMBORA

ROMÁNIA ÉS AZ UTODALLA-
MOK EGYETLEN MAGYARNYELVŰ
KÉPES HETI GYERMEKLAPJA

FŐSZERKESZTŐ:
Benedek Elek

5. évf.
19. sz. 1926.
U. 9

KOVÁCS PÉTER ÖMÖR

Az anyám keze.

— Ilyen a szívem című verses könyvből. —

Írta: MOLNÁR SÁNDOR. —

Oly jó volna, ha most is átölelné
És dalolna régi alfató éneket,
Oly jó volna, ha újra átölelné
A harmincéves, öreg gyermekét.

Oly jó volna, ha megsimogatná
Gondok ráncával tell homlokom
És oly jó volna ismét gyermekesen
Vén fejemet ölébe hajtanom.

És megfogni jóságos kezét,
Mellyel gondozott és szeretett
S álmodni újra szép mesét,
Ami mesélt a szeretet.

S ha várna reám most is otthon,
Kacagó, illatos tavaszéjben,
Köszöntene rózsás szavakkal,
Előttem állva hófehérben.

Kávémait melegítené meg,
S melléje adna jó kenyeret
S ágyamban kis párnáim között,
Csókot adna, szívest, meleget.

De jó volna, Istenem, de jó,
Mikor szívembe bánat támad,
Megcsókolni forró szeretettel
Jóságos arcát az anyámnak.

(Petrozsény.)

A HARANG.

Írta: SZONDY GYÖRGY.

A harangöntő műhelyében elkészült az új, nagy harang. Apró krajcárkákból, szegény emberek szükös adományából telt ki az ára, messze kicsi falu fehér-falu templomában. Hosszu évek során hullottak a krajcárkák a nagyhasu, kopott perselyekbe; de végre együtt volt az összeg és elkészült a harang. Zengő ércekből öntötte meg a műves, még aranyat is kevert talán bele, hogy édes és lágy legyen a hangja, mint az égbeszálló imádságé. Szárnyas anyagokat és csodálatos virágokat formált ki reája és karimáján ékes betűk hirdették, hogy: »Isten dicsőségére készítette közadakozásból a nemesmonoszlói gyülekezet«.

Ott állt most az új harang a műhelyben és várta, hogy érte jöjjenek és elvigyék. Az utolsó éjszakát töltötte születése helyén.

Amikor leszállt az est és üresen maradt a harangöntőműhely, szelid holdsugáron parányi tündérek iringáltak be a magasságból az álmodozó új haranghoz. Hónál fehérebb fátyolból készült a ruhácskájuk, szivárványszínű szárnyaik voltak és a hangjuk olyan édesen zengett, mint ezüst csengettük halk csilingelése.

— Bucsuzni jöttünk! — mondták a harangnak és szeretettel simogatták meg a holdsfényben csillogó, aranyos ércetestét. Mi ismer-

rünk már a születésed óta és tudjuk, hogy holnap már kikerülsz az emberek közé. Minden haragnak adunk ilyenkor valami ajándékot, hogy el ne feledkezzék rólunk odakünn az emberek között. Mert mi a harangok tünderei vagyunk.

A harang ámuiva hallgatott.

— Neked is hoztunk valamit, szép, új harang. A békesség és boldogság hangját adjuk neked bucsuzóul. Nagy erőt adunk a te zengő szavadba: a szeretet és megértés erejét. Zengjen a te szavad, beszéljen szebben és érthetőbben, mint a többi harang zenéje, hirdesd az egész világnak harsányan és boldogan az angyali szótatot:

»Békesség a földön és az emberekhez jóakarát!«

Igy beszéltek a tündérek és sorban megcsókolták a harangot.

— Isten veled, Isten veled! — csilingelt a szavuk, aztán ellibegtek a fényes holdsugáron.

Mély, fekete éjszaka borult a szurtos műhelyre és a harang nem tudta, álom volt-e, vagy valóság, hogy az imént még tündérek táncoltak körülötte?

Pedig az éjszaka csodái még nem értek véget. Egyszerre valami zöldes fény villogott

a harang előtt; talán a kürtöből suhant be, vagy a földből pattant elő az az apró, gonosztekintetű manó, aki előtte állott? A harang sem látta, honnan csöppent oda, de ott állt és csunya mosolygásra húzta szét a száját.

— Ne hidd ám, hogy most már boldoggá teszed a világot, te szép, nagy harang. Egy kissé megkéstem, ezek a fürge tündérek megelőztek, de azért nem menekülsz a karmaim közül. Amit a tündérek adtak, én el nem vehetem, csak hogy az ő ajándékuk elveszti az erejét, ha nem használhatod fel az első három napon. Holnap délben visznek el, ha a harmadik dél is némán talál még, vége a tündérek ajándékának. Meggyöngül a ereje, hogy az emberek csak ólomnak vélik, nem érzik a hatalmát, csak abban a pillanatban, amikor elsőt kondul a hangod. Azután az enyéme ismét! Hát, jól vigyázz, szép, új harang! Gondom lesz rá, hogy három napig meg ne szólalhassál!

Hipp, hopp, — a zöldes fény kialudt és a harang egyedül maradt újra. Csak az egérkék hancuroztak körülötte és egy bagoly sirt a kürtő tetején.

Másnap délben virágos szekereken jöttek el az emberek a harangért. Porzott az ut a szekerek nyomán és mire beesteledett, már a kis falu akácok uccáin jártak. Most már késő volt, nem lehetett fölvenni a harangot a toronyba. A lelkész udvarára tették, a vén eperfa alá és a harangozó vigyázott rá egész éjjel. De másnap már korán reggel jöttek a mesterek, hosszú kötelet csusztattak le a torony ablakából, arra erősítették a harangot, aztán elkezdték huzni. Hirtelen nagyot roppant a csiga, amin a kötelet átvették és lezuhant a toronyból a gerendával együtt. Még szerencse, hogy agyon nem ütötte a gyerekeket, akik ott settenkedtek a harang körül.

— Ó, ó, — gondolta a harang — ez bizonyosan a gonosz manó műve!

Az emberek pedig tanácskoztak, lóttak-futottak.

— Másik csigát kell hozni a városból! — mondták a mesterek. — Addig nem lehet csinálni semmit. Majd holnap! — És a déli nap forrón tüzött a kis falu házaira és a harangnak úgy rémlett, mintha a manó kacagását hallaná valahonnan.

Eltelt az éj és reggelre megérkezett a városból az új csiga. Ez már erős volt és a ha-

rang boldogan szállt az illatos levegőben a torony ablakáig. Ott beemelték és a mesterek beleillesztették a harangágyba.

Most hát helyén volt a harang és várta, hogy megszólalhasson.

— Vigyázzon, meg ne konduljon! — mondta egyik mester a másiknak. — Csak holnap délből szabad neki szólni, akkor lesz az ünnepélyes felavatás!

Oh, hogy megrémült a harang! Holnap délből, — az az utolsó perc. És nem szólhatt az embereknek, hogy siessenek, nem beszélhetett a manóról meg a tündérek ajándékáról, mert a harangok csak akkor tudnak beszélni, amikor az emberek akarják.

Csak várt hát szomorúan és amikor egyedül hagyták új otthonában, megint úgy érezte, mintha a manó zöldes szemeit látta volna megvillanni a torony zugában. De bizonyosan csak káprázott a szeme a sötétségben.

Másnap nagy ünnepséget csaptak az emberek az új harang tiszteletére. Eljöttek a templomba, virágot hoztak, énekeltek és fohász lakadt mindenki ajkán. A harang boldogan várta, hogy megszólalhasson. De az idő telt, múlt, a nap már magasan szárnyalt és az ünnepségek még mindig nem volt vége. Még a szomszéd falu dalárdája énekelt, aztán a városi tanító szavalta el a saját költeményét, amit a harangról írt. Igen szép vers volt, csupa ölelköző rímekkel és olyan hosszú, mint egy lakodalmi ebéd. Hanem azért véget ért ez is és akkor végre a harangra került a sor. A lelkész megáldotta, aztán sorba jöttek az egyesületek: a tűzoltók, a legények, az iskolás gyerekek, a szomszéd faluk küldöttségei, koszorukat hoztak és beszédeket mondtak, meg szép, hosszú verseket szavaltak. A nap pedig emelkedett az égen némán és könyörtelenül és a harang már tudta, hogy mindennek vége van. Még csak pár perc volt hátra — akkor megadták a jelt a harangozónak, hogy most már meghuzhatja a harangot. A harangozó a kötélért nyult, kibogozta, aztán nekifohászkozott. A harang nagyot lódult — a nap éppen akkor hágott delelőre. Megcsikordult csunyán és gunyosan a harangláb, a harang úgy hallotta, hogy a manó kacag kaján boldogsággal, — de aztán fölzendült ércesen és fölségesen a gyönyörű harangzó a rostokoló, izzó magyar délből.

Az emberek fölkapták rá a fejüket, mint

a szántogató, öreg huszárló, valami rég hal'ott trombitaszóra. A lelkük szárnyat bontott és repülni készült. Magasra, magasra, szebb, boldogabb és békésőbb világok felé. De csak egy pillanattal, aztán csüggedten aláhanyatlott mégis.

— Bimm-bamm! Bimm-bamm! — zugott és muzsikált a harang, zengett a drága, aranyos érc.

— Szép, jóhangu harang! — mondták egymásnak odalenn az emberek és még egy kis ideig hallgatták a szavát.

Am hamarosan megunták és elszéledtek szerte, ebédelni. A békesség és boldogság zenéjét nem értette meg közülök senki.

— Ez a harang is csak olyan, mint a többi — mondogatták otthon, a levest kanalazva.

És igazuk is volt; de, hogy miért olyan, azt csak a gonosz manó tudta volna megmondani.

[Debreczen.]

Lusta Jancsi, Fürge Anti.

Irta: KIRJÁKNÉ KOVÁCS EMMA.

Lusta Jancsi, Fürge Anti
Ketten elhatározták,
Hogy együtt fogják tölteni
A husvét másodnapját.
Elmennek majd megöntözni
Az ismerős lányokat,
Össze fognak így gyűjteni
Piros tojást, jó sokat.
— Na de Jancsi, mondja Anti
Akkor fel kelj szaporán,
Piros tojás csak annak jut,
Aki elindul korán.
Hogyha 10-ig logsz aludni,
Óraszámra öltözöl,
Akkor te már szagosvizzel
Hiába is öntözöl.

Lusta Jancsi fogadkozott,
Hogy majd felkel jókorán,
Öltözködést, csinosítást
Elvégezi szaporán.
Jött az este, lefeküdtek
Mind a ketten boldogan,
Ujjaikon számlálgatták
Addig még hány este van.
És a husvét, a szép husvét

Végre el is érkezett,
Az utcákon gyermeksereg
Kacagott, örvendezett.
Kipi-kopi, Fürge Anti
Bekopogtat: — Jancsikám!
Az ablakon bekukucskál,
De ott nem lát senkit ám.
Az ajtókat nyitogatja,
Be van zárva mindenik,
Fájó szívvel körültekint:
Bizony nincsen senki itt.
— Ejnye adta ebugatta,
No lám, elment előre
És a sok szép piros tojást
Elszedi majd előle!
Megáll, Jancsi, megyek én is,
Ha véled nem, hát mással,
Megtöltöm majd zeseimeit
Én is piros tojással!
És Antika el is indul
Egy nagy sereg gyerekekkel,
Be is mennek minden házhoz
Szép husvétii versekkel.
A lányokat megöntözik,
Versikéket elmondják,
Kaláccsal s piros tojással

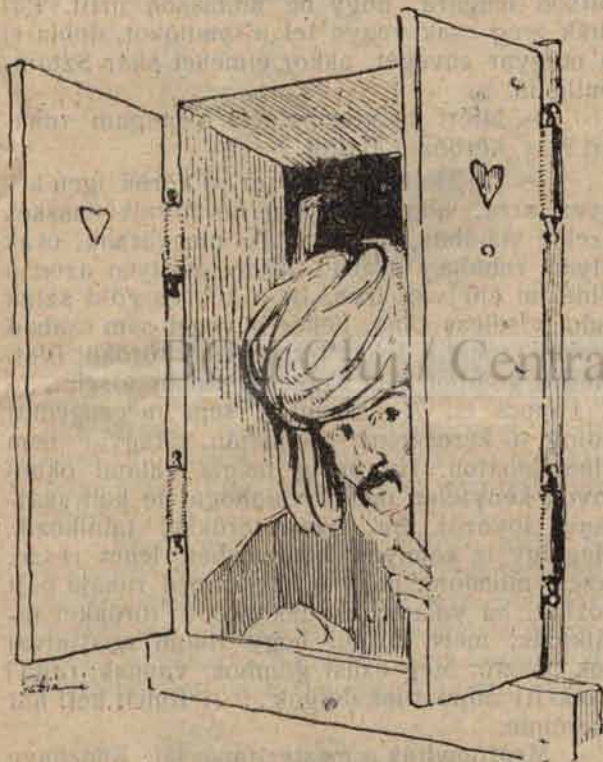
A zsebüket megrakják.
Hazatérve keresgéli,
Vajjon Jancsit nem látja?...
De sehol sem található
Az ő külén barátja.
Házuk előtt elhaladva
Mégis csak bekandikál,
Kiváncsi, a sok tojással
Vajjon Jancsi mit csinál?
Amint belép, Uramfia,
Tudjátok-e, mit látott?
Jancsi ágyból üdvözölte
A hűséges barátot.
Zsörtölődik a mamája:
— A templomot megjártam,
Reggel felkelt, haza térve
Ujra ágyban találtam!
Fürge Anti megsajnálja,
Ad neki két szép tojást,
Lusta Jancsi szégyenkezve
Teszen komoly fogadást:
Soha többé nem lesz lusta,
Mamájának szót fogad,
S majd jövőre meglocsolja
Ő is a kis lányokat.

[Ked. d. lóna.]

Szilasy Bálint szép históriája.

Írta: Fábrián Gyula - Rajzolta: Fábrianné Biczó Ilona.

Bezörgettek egy viskóba. Vártak egy darabig. Kinyílt az ablak. Egy turbános fej kandikált ki rajta. Szép, nagy vadonatus turbán. A turbán gazdája törökül kérdezte:

— Kik vagytok, mit parancsoltok?

De amint meglátta a Pál diák fején a hatalmas, tolldiszes, magyaros turi süveget, holtra rémült. Ijedten csukta be az ablakot. Látszott, hogy erősen megszeppent a magyar süveg látára a nyavalyás.

Pál diák elnevette magát.

— Hát hiszen segíthetünk a bajon.

Levette a magyar turi süveget és a tarisznyájába dugta. Ugyancsak onnan egy hosszú ket araszos vörös kazsmir-kendőt vett elő és egy perc alatt ékes tombókot (turbán) épített a fejébe. Olyan volt akár egy török basa. Még lófarkból készült forgót is tűzött a toronymagas tombók mellé.

Bálint nevetett. Pál diák megverte keményen az ablakot.

Halk nyikorgással nyílt ki az ablak és egy takaros, fekete báránybórból készült magyaros turi süveg jelent meg rajta. Még darutoll is volt a süveg mellé tűzve. A magyar süveg gazdája most pompás hevesi magyarsággal kérdezte:

— Mivel lehetek szolgálatjukra...

A torkán akadt a szó, amint a remek tombókot meglátta. Kréta-fehér lett az arca a rémülettől, de mielőtt becsaphatta volna újra az ablakszárnyát. Pál diák oda ugrott és megkapta a félelemtől reszkető ember karját.

— Térjen észre hát kigyelmed. Ártatlan vándorok vagyunk, se töröknek, se magyarnak nem ártunk. Csak egy kis eleséget kérünk és útbaigazítást, hogy tovább mehessünk.

Az ijedt ember fölocsudott a meglepésből.

— Jézus-Mária! Már azt hittem, hogy nyakzni visznek. Kerüljenek hát a házba! Asszony! Vendégek érkeztek! Készíts valami fölöstökömöt.

Pál diák belépett Bálinttal a házba. A gazda fogadta őket, most már minden fejrevaló disz nélkül. Leültette a vendégeket. A konyhában edényzörgés hallatszott. Pattogott a tűz.

A házigazda beszédéből megértették, hogy az iskolamester hajlékába kerültek. A mester nem járhatott magas iskolába. Irni-olvasni tudott, ismerte a bibliai történeteket, tudott egy kicsit számolni is. Ő volt egyuttal a falu nótáriusa is, de még a papja is. A török nem bántotta őt hivatalában. Sőt a hatvani basától még irást is kapott, amely a török katonák tulkapasaitól megóvta. Törökül is tudott már pötyögni valamit. Számon tartotta a falu népét, vagyonát, marháját, beszámolt a török földes urnak, Sintán bégnek, aki a másik faluban lakott, mert ott kastély is volt. Vitézségeért kapta a nagy birtokot a bég a szultántól. A mester mondása szerint nem is volt rossz ember, de a sarcolásban nem ismerte a tréfát.

— Bizony, szolgálnom kell a törököt, — mondta a szegény iskolamester nagy szomo-

rusággal. — Még csak haragudni sem tudok a pogányra, mert kenyeret ad. Minden dézsma-szedésnél kiadja a részemet a gabonából is, az állatból is. Tizenkét hold szántót is adott, sőt évenként husz napi robotot két emberrel. Mintha csak nemes ur lennék! (A szegény mester keserűen mosolygott.) Nem voltam én ilyen ur, amíg a magyar nemes urat szolgáltam.

— Talán bizony török hitre is tért kegyelmed? — kérdezte Pál diák tréfásan.

— Lehet, hogy azt is meg kell egyszer tennem. Mit cselekedhetném? En, uram, ide vagyok ehhez a röghöz kötve. Ebből a földből való vagyok, itt porladok el. Már nekem mindig lesz, hogy latinul beszél-e majd a sirom fölött a pap, vagy pedig török imám kísér az utolsó utamra. En itt halok meg és a helyemet el nem hagyom, akármilyen népség is mozog itt körülöttem és akármilyen nyelven karattyol is nekem. Jöhetne akár a vízözön, én megkapaszkodnék valamelyik fűzfa gyökerébe és nem tudna elsodorni az áradat. Inkább meghalok. De miért haljak meg? A török se kívánja. A hitemet se bántja. A turánt meg fölteszem. Miért ne tenném meg? — mondotta.

— A turi süveget meg a láda fiában tartja, — mondotta Pál diák.

— Igen is ott tartom. De hiszen, fogom én azt még világos nappal is viselni! Ha én nem, majd az unokám, vagy a dédunokám!

Mindnyájan hallgattak. Bálint magában összehasonlította a zord molnárt, aki a török elől víz alá merít három határt, e kétsüvegű iskolamesterrel, aki mint a fenyőforgács, a török özönvíz fölött lebegve tartja föl a fajtáját. Melyiknek van igaza? Az elszánt molnárnak, vagy a félnék mesternek? Mínd a kettőnek. A sorskeze vezetí mind a két embernek telteit ellenétes utakon; majd csak száz esztendő múlva világosodik ki, hogy melyik volt a jobb ut?

Ha török turbánt viselt is az iskolamester, a disznót azért nem tartotta elátkozott állatnak, amelynek tilalmas a husa, mert a mesterné pompás kolbászt hozott be remek, ropogós, hordóbeli savanyu káposztával. Még bort is kaptak a vándorok.

— Tiltja ugyan a próféta, — mondta hamisan a mesterné asszony — de bizony rossz a víz nálunk. Bort kell itt inni!

— Béka iszik vizet, a diák meg bort! —

mondta Pál diák és ráköszöntötte poharát a mesterékre.

Az évés után lepihentek a vándorok és aludtak délig. Jó ebéd várta őket. Ebédelés közben megmagyarázta jól a mester Pál diáknak a Szilasra vezető utat, amely ide már csak másfél nap. Holnap este már Szilason lehetnek. Csak a ruhájukat másítsák meg. Bálint az uri dolmánya helyett egyszerű zekét öltösn magára, hogy ne mutasson urfit. Pál diák meg csak vegye fel a tombókot, dobja el a magyar süvegét, akkor elmehet akár Sztambulig is.

— Miért ne viselhetném a magam ruháját? — kérdezte Bálint.

— Jajj lelkem fiatal ur, a török igen kényes arra, hogy a gyaur ne hívalkodhassék szebb ruhában, mint ő. A magyarnak csak olyan ruhában szabad járni, amilyen azon a vidéken elő van írva. Itt a kék és zöld színű ruha viselése tilos. Fehér süveget sem szabad viselni, mert a fehér turbán csak törököt illet. Még a gombot sem tanácsos ruhán viselni. Jó a kapocs is. A sarkantyú sem megengedett dolog a keresztény csizmáján. Magyar nem ülhet lóháton. Ha pedig mégis valami okból lovon kénytelen menni valahová, le kell szállania lováról, ha lovas törökkel találkozik. Még így is könnyen büntetésben lehet része. Azért mondom, hogy a kegyelmed ruhája bajt hozhat, ha valami akadémuskodó törökkel találkozik, mert látom, hogy finom apátfalvai kék posztó. Meg ezüst gombok vannak rajta! Ezek itt mind tilos dolgok..... Ruhát kell hát cserélnie.

Megfogadták a mester tanácsát. Köszönve köszönték a szíves vendéglátást és szépen elbucsztak a derék emberektől Bálint két aranyat rejtett a mester turbánjába, azután utnak eredtek.

Nyugodtan haladtak azontul az uton. Rendes sorbeli török katonákkal találkoztak többször is. Rá se néztek a vándorokra. Nem törődtek velük.

Még világos nappal volt, amikor Hatvanba értek. Bálint alig ismert rá, úgy elváltozott a török uralom alatt. A házak előtt tócsákban állt a víz, a szeméttel és a házakból kihordott hulladékkal összekeveredve. A török mesteremberek ugyanis a ház előtt üzik a mesterségüket kifeszített ponyva alatt. Ott ül a

varga, ott kopácsol a rézedénykészítő, ott dolgozik a borbély is. Még a mészáros is az utcán vágja a marhát és ott fejt le a bőrét és tisztogatja föl. A vér az utca szélén csorog a házakból kifolyó szennyvízzel és nagy gödrökben gyülik össze. Az elhullott házi állatok tetemei, kutya, macska, ló eláthatatlanul hevernek szanaszét. Irtózatossá büz terjeng mindenfelé. Temérdek kutya kóborol az utcákon. A pogány tisztátalan állatnak tartja a kutyát, be nem eresztí az udvarára, hanem a háza előtt kutya ólakat épít és ott megtűri. A kutyák tisztogatják annyiban az utcát, hogy a hulladék egy részét fölfalják. Csak nagy ritkán megy végig a városban a pecér kordéja, hogy a rothadó dögtesteket fölvegye és az utcát egy kissé megtisztítsa.

A keresztény fertály rendezesebb, tisztább volt. Itt nem uralkodott már olyan piszok és büz, mint a mozlim városban. Csak az tünt föl Bálintnak, hogy a házak olyan alacsonyok. Pál diák megmondta ennek az okát.

A török megtiltotta, hogy a keresztény vagy a zsidó magasabb házat építsen, mint a mozlim. Mivel pedig a török alacsony házakban lakik, a keresztény sem építhet tisztességes házat. A ház javítására, tatarozására is külön engedélyt kellett kérni a város kadijától, aki pedig minden ilyen engedély megadásáért sok pénzt követelt. Még egy leégett ház fedelét sem szabad kijavítani, amíg a gazda nem fizetett az engedélyért. Új ház építést hat forint lefizetésével engedélyezték. Nagy pénz volt ez! Tehenet lehetett ennyi pénzen venni.

A város nyomoruságos volt, de annál külömb volt a hatvani vár. Robotra ha tott parasztok építették. Erős palánk vette körül, amelyet széles árok övezett. Csak kívülről látták, de így is jól épített erősségnek mutatkozott.

A keresztény városban taáltak alkalmas, tiszta fogadót, ahol megszállhattak és kipihenhettek magukat. A török városban csak amolyan »karaván szerály«-ok voltak. Ezek fából készült istállóknál, fűvel színeknél nem voltak egyebek. Itt a lovakat csak ellátták valahogy, de az emberekkel bizony nem igen törődtek. Jók voltak ezek a szállások az átutazó lovas katonáknak, akik a lovuk mellett aludtak valami széna kötegen, de keresztény ember nem szívesen kereste fel ezeket a helyeket.

(Folytatása következik.)

MI UJSÁG?

A cukor. Miért szereted a cukrot? Mert édes, ugy-e? Sohasem gondoltál reá, amikor édesanyádtól vagy a nagymamától kikunyorált két vagy öt leiel a boltba szaladtál krumplicukrot vagy selyemcukrot venni, hogy akkor nem csak kellemes, édes ízű valamit veszel magadnak, hanem olyasvalamit is kapsz, ami egyben hasznos tápláléka is testednek. Ugy-e, nem gondoltál rá? Pedig a cukornak épen nem a legtöbb és legértékesebb tulajdonsága, ami belőle legjobban a szemünkbe, helyesebben az inyünkre szökik, — az édessége, hanem az, hogy eisőrendű táplálék. A cukor a szén és hidrogén vegyülete, amit szénhidrátnak neveznek és olyan kitünően az emberi szervezethez tartozó valami, hogy párja is csak kettő van a szén és hidrogén vegyületei között. Az egyik: a zsír, — ezt mindig lehet ajánlani, — bármilyen formájában fontos tápszer: akár mint szalonna, akár mint vaj, akár pedig mint nagy-szerű libatőpörtyű. A másik: az alkohol, — ezt senkinek sem lehet ajánlani, de különösen a gyermek számára ártalmas a fogyasztása, — mert az alkohol is táplálék, de nem embernek való, mert bontó tulajdonságai tulmennek az építőképességén. De hogy hizlal, — különösen a sör, — azt mindenki tudja és ha már észrevettétek, ezért van ott minden szeszgyár mellett a pálinkamoslák értékesítésére a hizlaló is, ahol rendszerint disznóhizlalással foglalkoznak.

Szóval a cukor nemcsak cukkedli, nemcsak bonbon, amivel a gyermekeket szokták megörvendeztetni, hanem eisőrendű táplálék is. Kicsiny mennyiségben is erősítője a mindennapos kopás ellen az emberi testnek, mert a gyomorban kifogástalanul, — és mértékkel persze, — olyan könnyen bomlik fel és hasonul át emberré, mintha otthon volna. Porcikái tüstént szétesnek és szalad mindegyik a maga helyére, az egyik a vérbe, a másik az izomba, a harmadik a csontba, a negyedik az agyvelőbe, az idegekbe. Az atléták már régen tudják, hogy a cukorevés fokozza az izom rugalmasságát és a test teljesítő képességét.

Bár nem hiszem, hogy bármelyiknek közületek eddig is ajánlani kellett volna a cukorevést, de most legalább megtanultátok, hogy ha cukrot ropogtattok, nemcsak édes lesz tőle a szárotok, hanem a testetek is erősödik.

MI ÚJSÁG?

KONDRAI GERŐ.

Május, ó, szép május!

— Kondrai Gerő (Marosvásárhely) pályaműve a Cimbora mult évi pályázatán. —

**Május, ó, szép május,
Csakhogy újra itt vagy!
Május, ó, szép május,
Maradj, soká maradj!**

Hószakáll.

Írta: VAJDA ISTVÁN.

Réges-régen élt egy szegény napszámos. Derék, becsületes, szorgalmas ember volt és ha volt munkája, tisztességesen megkereste kenyerét; de azért a szegénység mindig ott tanyázott a kunyhójában. Ha pedig nem volt mit dolgoznia, bizony éhezett a szegény ember és vele éheztek a felesége meg apró gyermekei is. Ilyenkor, ha a gyermekei kenyeret kértek és már egy morzsányi sem volt az asztalfiában, a szegény ember elment hazulról, mert szívébe hasított a gyermekek kérő szava.

Történt egyszer, hogy megint nem volt a háznál egy falat kenyér sem. Már a tél is közelgett, a zord, hideg, fenyegető tél és a kamrában egy hasáb fát sem lehetett találni. A szegény napszámos igen-igen szomorú volt és azt gondolta magában, hogy ha már enniök nincs mit, legalább a hidegtől ne szenvedjenek. Fogta a fejszét és az erdőbe ment, hogy egy kis tűzelőt gyűjtsön télire. Azonban félt, hogy rajtacsipik a fagyüjtésen és ezért az erdő egyik félreeső, rossz hírű zugát kereste fel, melyet messze elkerültek az emberek. Erről a helyről az a hír járta, hogy kísértetek tanyáznak ott és szörnyalakok ijesztgetik az arra járókat. Óriási, füstöt okádó, lángot lehelő szellemek birodalma az erdő e része, rossz szellemeké, akik nyakába csimpaszkodnak az arra tévedt vándornak és tüzes kezükkel fájó sebeket ütnek rajta, amitől az Isten mentsen minden becsületes lelket! Nem is járt arra soha senki, még az erdőkerülő is messze elkerülte. A szegény napszámos mégsem félt. Szegény ember volt, nem volt veszténivalója; becsületes, istenfélő ember, akit majd csak megvéd az Isten mindent meglátó és mindentől megóvó szeme.

Odament hát és kikeresett magának egy jó vastag fatörzset, de alig vágta bele egy párszor a fejszét, hirtelen egy furcsa, apró emberke termett előtte. Sárga bőrnadrágot viselt, himzett kis zöld kabátot és a fejét piros bársonyapka fedte. Nagy fehér szakáll árnyékolta arcát, amely hosszan, hegyes csucsbán hullott alá a mellére.

A napszámos ijedten nézett rá; a kis ember hamiskásan ránézett, aztán megkérdezte:

— No, nézd, csak! Ki vagy? Ki engedte meg neked, hogy itt fát vágj?!

— Hát, bizony, — felelte a napszámos, — én nem kértem rá engedelmet senkitől. Szegény ember vagyok, a családom éhezik odahaza, — gondoltam, — senkit sem rövidítek meg ezzel a pár darab fával; legalább nem fáznak majd a télen a gyerekek;

— Tudom, hogy szegény ember vagy, — mondta a törpe — s miután a szükség vitt rá, ne legyen érte semmi bántódásod. Gyűjts hát annyi fát, amennyi elég legyen, hogy ne dideregjetek a télen. De jöjj előbb, mutatok neked valamit!

A napszámos megkönnyebbülten lélegzett fel és szaporán követte a törpét, aki egy magas sziklafal előtt állott meg. Néhány szót mormogott magában és ime! a sziklafal, — akárcsak egy szárnyas ajtó — kettévált előtte.

Alacsony barlang tárult eléjük. A napszámos a törpe intésére belépett és szemé szája elállott a csodálkozástól. A barlang tele volt drágaságokkal. Arany és ezüst edények ezerszámra hevertek szerteszéjjel, a fa'on csillogó, fényes gyöngysorok lógtak és egy sarokban ládászámra állott a gyémánt, az arany és ezüst pénz. A napszámos csak nézte és még a szava is elállott.

— Nézd, szegény ember, ezt a tömérdek kincset, — szólalt meg a törpe, — ezt mind, mind neked adom, ha teljesíted a feltételemet. Egy gonosz varázsló bosszúból elvarázsolt engem és addig kell itt őriznem ezeket a kincseket, amíg egy szegény ember fennhangon kimondja a nevemet. Három napi időt adok nektek s ha kitalálod hogy hívnak, nem lesz többé éhség a házatokban. — Ezt a sok kincset rablók gyűjtötték össze, de én elrejtettem előlük a jogtalanul szerzett jószágot! Légy boldog véle, de szabadíts meg engem a rablásomból!

A törpe hirtelen elhallgatott és eltűnt. A napszámos egyszerre kívül találta magát és a sziklafal zajtalanul csukódott be utána.

Ott állt megbabonázva és nem tudta ébren van-e vagy álmodik. Belecsipett a karjába és bámulva nézett végig a sziklafalon, de még

mindig nem volt tisztában azzal, amit látott és hallott.

Most már vége volt a favágásnak is. Gondolatokba merülten bandukolt haza és otthon elmondta a feleségének titokzatos találkozását a törpével.

Az asszony nagyon megijedt:

— Ezer szerencse, hogy élve szabadultál onnan, — mondta szörnyűködve — a törpe bizonyára maga volt a megtestesült ördög, aki a pokolba juttatott volna!

A szegény ember azonban ettől fogva nem tudott nyugodni. Éjjel-nappal a kincs járt az eszében és arra gondolt, ha kitalálná a törpe nevét, egyszerre vége volna minden búnak, nyomoruságnak.

Addig, addig tanácskozott a feleségével, míg a harmadik napon elhatározták magukat és megindultak az erdő felé.

— Mit féljek az ördögtől, — gondolta magában — mit sem követtem el, szegény ember vagyok és gondoskodni akarok a családomról, ezért még maga az ördög sem bánthat.

Utközben betértek egy kápolnába és buzgón fohászkodtak Istenhez, elpanaszolták nyomoruságukat és bátorságot merítettek az útra. Aztán tovább mentek. A napszámos megindult a veszedelmes hely felé, az asszony pedig leterdelt egy bokorba és buzgón imádkozott a férjéért.

Egyszer csak, ahogy összegubbaszkodva térdelt a bokorban, valami neszt hallott. A falevelek susogtak és néhány száraz ág ropogott. Azt hitte, tán őz vagy nyulacska indult felfedező útra. Milyen nagy volt a csodálkozása, amikor látta, hogy nem messze tőle, egy bokor előtt kis manó üldögél, búsan kezére hajtja fejét és szomorkodik magában.

— Jaj, jaj! — sóhajtozott az apró emberke — már a harmadik nap is eltelik és most sem szabadít meg engem senki! Örök rabságra vagyok kárhozthatva! Jaj, jaj! Pedig olyan könnyű eltalálni a nevemet. Ha ránéz valaki a szakállamra rögtön láthatja, hogy Hószakáll a nevem!

Amikor az asszony ezt meghallotta, lélekszakadva rohant az ura után. Szaladt, szaladt és éppen akkor ért oda, amikor a törpe is ott termett hirtelen és reménykedve kérdezte a napszámostól:

— Na, hál' Istennek, hogy már itt vagy! Hát kitaláltad a nevemet?

A napszámos szomoruan rázta a fejét, de még mielőtt megszólalhatott volna, elöugrott az asszony.

Mindketten meglepődve néztek reá, az asszony azonban egyenesen a törpének tartott és így köszöntötte:

— Adjon Isten, Pöttömke!

A törpe nagyot sóhajtott:

— Ne gunyolódj velem, jó asszony! Nem Pöttömkének hívnak engem és épen az a bajom, hogy ez a szegény ember nem tudja a nevemet, pedig az mindkettőnknek jó volna!

— Hát talán én próbálnám meg? — mondta az asszony és nevetett.

— Hagyd, hogyan tudnád te, aki sohasem láttál és sohasem hallottál rólam!

— Hát ez igaz, bizony! Sohasem láttalak, sohasem ismertelek, mégis tudom, hogy Hószakáll a neved.

Hangosan kiáltotta megint:

— Hószakáll! Hószakáll!

Az erdő visszhangzott a hangos szótól és a kis törpe ujjongva táncolta körül őket:

— Megszabadultam! Megszabadultam! — és eltűnt.

A helyről, ahol ezelőtt állott, egy fehér gúlab röpönt a magasba és egyszeriben eltűnt a messzeségben. A sziklafal megnyílt hirtelen és a rengeteg kincs ott állt szabadon a két boldog ember előtt.

A napszámos és a felesége szépen összedtek mindent és boldogan megindultak haza. Otthon aztán az asszony fogott egy seprűt és hirtelen kézzel egyszeribe kiséperte a szegénységet az ajtón.

(Szalmár.)

A Cimbora könyvosztálya

A cserkészkönyvek új árai:

Farkas Gy.: Táborláz üzen	8	15—	leu
Radványi K.: Horog István & Co		15—	"
Sztrilich-Mócsy: Cserkész segítségnyújtás		10—	"
Bulykó: Törvénytárgybeszéd		15—	"
Scherer: Próbaidős cserkész könyve		15—	"
Sztrilich-Mócsy: Tábori munkák		20—	"
Radványi K.: Napsugárleventék		15—	"
Kovács D.: Ballag már		15—	"
Scherer: Cserkész könyve		15—	"

Hogy lett a Riskából zsiráf.

Szepe bácsi, a vén sváb, vásárra indult a Riskával. Alig indult el, találkozott a komájával. Rég nem látták egymást, erősen örvendeztek, jó sokáig eldiskuráltak. Bezzeg, nem vette észre Szepe bácsi, hogy ezalatt egy hűncut asztafosinas a Riska mellé lopódzott s véges-végig telepingálta a jámbor állatot.

— Szerencsés vásárt! — parolázott a koma Szepe bácsival, aki hátra se nézett, csak húzta maga után a telepingált Riskát. De Riskának, úgy látszik, nem volt valami nagy kedve a vásárra. Bizony, jó lett volna, ha valaki biztatja hátul. Egy jó furkósbot segített volna a bajon.

Keservesen haladtak elébb, elébb, Szepe bácsiról csak úgy csurgott az izzadtság. Szepe bácsi nekihazakodott, teljes erejével húzta a Riskát, de a Riska feltette magában, hogy nem megy a vásárra. Nem ő! Szepe bácsiról a verejték hullott, a Riska meg nyulott, nyulott.

— Átkozott dög állatja, — tört ki a harag Szepe bácsiból, amikor egy magas hegyen kellett áthuzni a Riskát. — Megállj, csak érvünk a vásárba! Jegyezd meg jól, hogy én a vásárról eljövök, de te ott maradsz. — S Szepe bácsiról a verejték hullott, hullott, mintha dézsából öntötték volna, a Riska meg csak nyulott, nyulott. Olyan hosszú volt már a nyaka, mint egy zsiráfnak. De ezt Szepe bácsi még nem

látta. Nem látta, csak elkeseredetten nekifohászkodva húzta a makacs Riskát.

Szepe bácsi türelmének csaknem oly hosszú volt a fonala, mint a Riska nyaka, de nincs az a hosszú, minek végire ne érvünk s nincs az az erős, ami el ne szakadjon.

— Ej, átkozott állatja, — fordult meg hirtelen Szepe bácsi, de szinte hanyattvágódott

jedtében. A Riska helyett egy valóságos zsiráf állt előtte. Ő legalább annak nézte.

Uccu neked, ha nincs eszed, ami volt is, mind elveszett, — megfutamodott Szepi bácsi, szaladt esze nélkül, de nem a vásár, hanem hazafelé, a Riska utána. Egy-kettőre hazaértek. Mire Szepi bácsi magához tért, Riska már a jászol mellett kérődött. Vajjon mit gondoltok, *visszanyult-e* a nyaka?

(Kisbaczon.)

ELEK NAGYAPÓ

Az óra.

Írta: MINDETUDÓ GERGELY.

A régi időben nem volt zsebóra. De még fali óra sem volt ám. Amikor az éjjeli sötétség elmúlt, azt mondták: virrad; amikor a nap pirossága megjelent az égen, azt mondták: hajnal van; aztán következett a reggel, a dél, az este, az éjszaka.

Hogy mikor hány óra, azt nem tudták, de nem is törődtek vele. Elég volt, ha valaki azt mondta: a gyűlés napemelte után lesz, vagy azt, hogy délben megállunk. Azért nem volt soha semmi baj, mert így is megtudták az időt határozni.

De még apróbban is. A régi írásokban olvassuk az ilyen meghatározásokat:

- A nap éppen elhagyta a földet.
- A nap már egy kopjányira volt az égen.
- A nap már délfele járt.
- A nap már aláhajlóban volt.
- Fahegyben volt a nap.

De mikor aztán a magyarok is házakat kezdtek építeni, ők is tettek bele órát, már akinek kellett.

De ne gondoljátok ám, hogy olyan kegyes, hallgató, láncos, kerekcsőrű órát tettek a házába, mint amilyen nekünk van. Vizi óra volt az.

Ti persze, el se tudjátok képzelni, hogy milyen az a vizi óra, mert vizi óra már csak a múzeumokban van, ahová a ritkaságokat, régiségeket rakják.

Hát elmondom.

Sokféle vizi óra volt. A legtöbbje két edényből állott.

A felső edény fenekén lyukat furtak, s megtöltötték vízzel. A víz az alsó edénybe csurgott. Rendszeren annyi vizet töltöttek bele, hogy huszonnégy óráig tartott a csurgása. Ezt a huszonnégy órát persze egyenként megjelölték, vagy az alsó edényen, vagy a felsőn, vagy mind a kettőn.

Később szekrénybe tették a két edényt és amint a víz az alsó edényben emelkedett, egy rajta uszó kis deszka is emelkedett vele és egy hasadékon át mutattatta az egyik sarkával, hogy hányadik vonalnál van már.

Még később, hogy az üveget átlátszónak tudták készíteni, a homok-órák is divatba jöttek.

Két egybeforrasztott üvegtölcsérből készítették. Annyi homokot tettek a felsőbe, ahány óráig akarták, hogy lepergedezzen. Mikor aztán már egy szem homok sem volt a felsőbb tölcserben, akkor az órát megfordították és a pergedezés újra kezdődött.

Rendszer, az ilyen órák mellé vigyázó is kellett, aki éppen akkor fordítsa meg, amikor az utolsó vízcsepp, vagy homokszem lehullott. Ha a vigyázó elaludt, vagy megkésett, akkor az óra nem jól mutatta az időt.

A kerekcsőrű órákat ezelőtt négyszáz évvel kezdtek készíteni. Az első ilyen toronyóra Bartlán került a templom tornyába 1516-ban. De zsebóra még akkor sem volt, csak száz esztendővel később kezdték készíteni és pedig eleinte olyan formájú volt, mint a tojásnak.

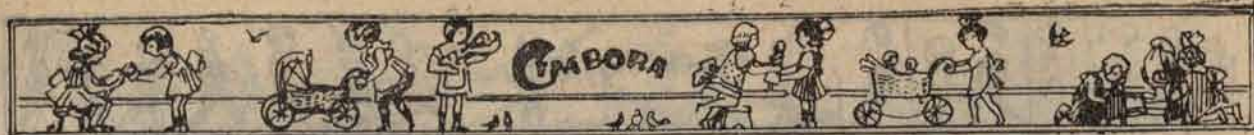
Hogy micsoda nagy ára volt akkoriban a zsebóráknak, azt meg se mondom, mert hanyatt esnétek az ijedtségtől. Csak királyok, meg királyi gazdasága nagy urak vehettek maguknak zsebórákat.

Most persze már némelyik gyereknek is van zsebórája.

(Budapest.)

Egyhe, édes, kellemes hashajtó a

PURGO BAYER

Bélyeggyűjtés.

A bélyeggyűjtő iskolája.

A legutóbb megkérdeztem tőletek, miért gyűjtöttök bélyeget? Erre már eddig is szép számmal kaptam választ a Cimbora kis bélyeggyűjtőitől. Erre majd a pályázati határidő letele után térek vissza, most pedig arról akarok beszélni nektek, *hogyan* kell bélyeget gyűjteni.

E célból egy sorozatos közleményt fogok ebben a rovatban leközölni, ahol részletesen elmondom majd mindazokat, amit egy bélyeggyűjtőnek, legyen az kezdő vagy ha adó, tudnia kell és remélem, hogy jó hasznát veszitek majd. Ahhoz, hogy valaki bélyeget gyűjthessen, elsősorban kell valami, ahova a bélyegeit rendszerbe foglaljan, szépen tisztán elhelyezhesse. Ez a célt szolgálja a bélyeggyűjtő-könyv vagy ahogy nálunk általában hívják: a bélyeg-album. Ma már, amikor a bélyeggyűjtés nemcsak kis gyermekek hasznos szórakozása, hanem olyasmiről, amivel komoly, felnőtt emberek tudományos alapon is foglalkoznak, — (tudjátok-e, hogy a világon több mint kétféle felnőtt ember gyűjt bélyeget?) — nagyon sokféle beosztású és rendeltetésű albumot lehet kapni. Ezeket sorjában felsorolni nagyon hosszadalmas volna és így csak néhány vázlatát sorolom itt fel.

Árulnak kis, olcsó kiállítású könyvecskéket, ahol az egyes világrészekben belül az országok ABC rendben vannak felsorolva. Minden ország részére egy bélyegnagyságu kockákra beosztott lap szolgál és egy-egy kockába be is szokták nyomni egyik-másik bélyeg rajzát is. A nagyobb, drágább albumok, szintén ilyen kockára osztott lapokból állanak, de itt már az egyes bélyegek rajza, külön a lap széleire van nyomva. Egyes ilyen album-lapok szélén sorban feltüntetik az ország összes megjelent bélyegeinek kiadási évét, rajzát, színét stb. Végül a nagy gyűjtők, akik rendszeresen már nem mindenféle bélyeget, hanem csak egy-egy világrész, (Európa vagy Tengertul) sőt néha csak egy-egy ország bélyegeit gyűjtik, (különleges gyűjtők, németül: Specialsammler) rendszeresen már nem is használnak ilyen albumokat. Nagy, kemény karton-lapokból álló könyveik vannak, melyeknek lapjai kicserélhetőek. A bélyegeket a lapokra nem ragasztják

fel, hanem minden egyes bélyeg egy, a lapon levő kis hártypapír tasakba kerül, ahonnan azt bármikor ki lehet venni és visszatenni.

[Folytatjuk.]

A magyarok őshazája

a kutatóknak régi álma. A múltban sok-sok magyar tudós indult utnak, hogy felkutassa Ázsia szívében azt a helyet, ahonnan valamikor a hunok és a magyarok Európa síkságaira özönlöttek. E híres kutatók közül a legnagyobb hírnévre Körösi Csoma Sándor tett szert, mert benne volt a legnagyobb tudás, mert őt fűtötte a legmélyebb akarat, mert belőle sugárzott a legolthatatlanabb vágy a magyar őshazát feltalálni és az ős magyarok nyomait a tudomány számára megmenteni. Körösi Csoma Sándor sem találta meg az őshazát, ő is oda pusztult a messzi Ázsiába, de emléke él és nemesedik.

Körösi Csoma Sándornak Benedek Elek egy könyvet szentelt, amelyben ennek a ragyogó tehetségnek élettörténetét adja, amely élettörténet tele van izgalommal, szépséggel és nemességgel. Annak a könyvnek a címe, amelyben Benedek Elek Körösi Csoma Sándor életével foglalkozik „Híres erdélyi magyarok” és e könyv eladásra kerül abban az olcsó sorozatban, amelyet hétről-hétre a Cimboraiban hirdetünk most nektek. Ez a könyv is helyet foglal ebben a 130 leus sorozatban, amelyben még öt jeles író jeles könyve sorakozik és mert egyre többen és többen rendelik meg ezt az olcsó sorozatot, figyelmzettünk mindenkit, aki e nagyszerű könyveket meg akarja rendelni, hogy annak összegét haladéktalanul küldje be hozzánk postautalványon.

A Körösi Csoma Sándor könyvével egyetemben az alábbi könyveket szolgáltatjuk még a hirdett összegért:

Benedek Elek: Öcsike könyve. A „nadselü” gondolatok első sorozata, számos képpel 23 oldal.

Benedek Elek: Híres erdélyi magyarok. A két Wesselényi. Körösi Csoma Sándor. A két nagynevű magyar életrajzát a jellem ismertetését adja a könyv 96 oldal terjedelemben.

Balázs Ferenc: Mesefolyam. Tíz mese a szeretetről. 190 oldal.

Kertész Mihály: Szökés a teknőben. Két kicsapott diák kalandjai a Tiszán. Színes képmellékletekkel 192 oldal.

Szondy György: Börme. Egy diák lovagrend története. Színes képmellékletekkel 170 oldal.

és végül ez öt ifjusági kötetben felül a hatodik, amely maga egyedül is többet ér, mint a 130 lei, amelyet a hat kötetért együttvéve kérünk:

a Cimbora 1924. évi január—júniusi megjelent száma füzve rengeteg képpel, mesével, fejtűrővel, ismeretterjesztő cikkel 416 oldal terjedelemben.

E hat könyvnek ára portóköltséggel egyetemben a pénz előzetes beküldése ellenében

130 lei.

A könyveket a Cimbora könyvosztálya szállítja.

Elek nagyapó üzeni:

Páska Judit, Hidalmás. Képzem, a boldogságot: itt a tavasz, a tavasszal a rengeteg sok ibolya, meg a kis bárányok serege. Annak mellán örülnél, hogy annak idején azt a könyvtárlt megvásárolta a Középszolnoki bank, mert abban a legválogottabb könyvek vannak, köztük olyanok, amelyekel még nagymama korodban is gyönyörűséggel olvashatsz. Remélem, a meghülésből levontad azt a tanulságot, hogy kimelegedésig nem labdázol máskor. Az adoma és a betűrejtvény sorra kerül. — **Sodál Gábor, Székelyudvarhely.** Alig olvastam örvendező leveledet, amelyben hírről adtad, hogy léged is elvisznek szüleid Egyiptomba, jött a szomorú hír az újságokban, hogy öszre maradt ez az utazás, mert nem jelentkezelt rá elég utas. Vigasztal magad a régi jó mondásra: ami késik, nem mulik, s egyelőre elégedj meg a nagyapó virágos kejtjével, ahová szüleiddel együtt szeretettel várunk. — **Leitner Veronka, Déva.** Neked nem szabad újságot olvasnod, de kedves szüleid megengedték, hogy elolvassad azt a cikket, amelyben te volt írva, hogyan ünnepellék nagyapó, akinek a beszéde úgy meghatolt téged, hogy könynyeztél. Jól eselt olvasnom meghatottságot, de azt is, hogy szüleid az újságolvasást az én ünneplésemmel kapcsolatban engedték meg neked, ami irántam való szeretetük mellett bizonyít. Tolmácsold ezért hálás köszönetemmel és üdvözetemmel. — **Varga Évi, Nagyvárad.** Kellemesen lepelt meg, amikor Nagyváradról való elutazásomkor Gyuszi öcséddel kijöttetek a vasúthoz. Ha te büszke voltál arra, hogy beszélhetél velem, én is büszke vagyok arra, hogy olyan unokák kísérték ki az állomásra, akinek tiszta egyes volt a bizonyítványuk.

Láng Endre, Szilágysomlyó. A betűrejtvényed ismerős, a másik sorra kerül. — **Mészáros Annuska, Tasnád.** Három kivágott képet küldtél, az egyik Muki majmot ábrázolja a másik a tojásból kibujó csibét, a harmadik két piros rózsát. Ugy elgyönyörködtem a rózsán, mintha igazi rózsák lettek volna, mert tudom, hogy a tiórov kivágta, szeretettel gondollal reám. **Borgida Lili és Vera, Nagyvárad.** Sikerült mind a két rejtvényetek, sorra kerülnek. — **Viola Anna, Székelykeresztúr.** Remélem, a bályád már nem betegeszkodik, s mire ezt az üzenetet olvasod, már meggyógyult. Öcsike ezidőszereint első gimnazista s amennyire ideje engedi, most is termeli a nadselű gondolatokat. **Kálló Vilma, Szilágysomlyó.** Örvendek, hogy az értesítőd most még jobb volt mint karácsonykor, s hogy az örömed teljes legyen, én meg arról értesítlek, hogy a keresztrejtvényed kiválóan sikerült.

Kálló Mancsi, Szilágysomlyó. A te bizonyítványod is sokkal jobb volt, mint karácsonykor, s hogy a te örömed is teljes legyen, póllőrejtvényed sorra kerül. **Rétey Pityu, Tiszavárkony-szőlő.** Azért nem írtál oly sokáig, mert vártad a választ első leveledre. A válaszok bizony későn kerülnek sorra, mert hétről-hétre sok unokának válaszolok, de ebből az a tanulság, hogy nem kell várni a levélírással a válasza, mert, ha későn is, a választ megkapjátok minden levélre, s a ti érdekeitek, hogy mennél sürülben írjatok nagyapónak. Ha még Pestre megyek, előre értesítlek, hogy jöjj ki a szolnoki állomásra, mert magam is szeretném megismerni az én

kedves magyarországi unokámat, aki oly sok könyvemel olvasta már. Akkor aztán hozd ki az állomásra Lacikát és Macukát is, had ismerem meg őket is. Anyuskádnak, aki azt mondta neked, hogy nagyapónak minden könyve szép, tolmácsold hálás köszönetemmel Rejtvényed sorra kerül. — **Sófalvy Márta, Nagybánya.** Jól mondta a tanítóbácsi, hogy nekem a nagyapó megszólítás tetszik a legjobban. A bemutatkozásodnak, amelyből kilütnik, hogy a Székelyföldről költöztek Nagybanyára, s hogy Nagyszüleid Elédre valók és a tanítóbácsi is udvarhelymegyei, aki sokat szokott beszélni a székelyföldről és a székelyekről, — igen örültem. — **Erdélyi István, Nagyvárad.** A verselésben, természetesen, még járallan vagy, de van egy két jó gondolatod. Különösen meglepett az imádságod, amely így kezdődik: „Hogyan nevezünk, oh Urunk Istenünk?”. A póllőrejtvényed sorra kerül, s szeretettel várom további leveleidet, a kiadóbaicsinak pedig ízentem, hogy ezután ne csak az Évi nevére, hanem a te nevedre is küldje az újságot. **Buck Vera, Nagylak.** A kiadóbaicsinál megsürgeltem a kisorsolt könyv küldését, remélem eddig már meg is kaptad. — **Páska Judit, Hidalmás.** Azt írod, hogy a rengeteg sok ibolyától alig látszik a hegy, s ha nagyapó ott lakték, annyi virágot vinnél neki, hogy el sem férne a házában. Szép gondolat, s szeretettel vall. A kiadóbaicsi pótolja a 11. számot — **Molnár László, Cosonc.** A nagypóntek c. versedből buzditásul közlöm ezt a négy sort:

Jézus fűg a keresztján,
Szívreható nagy látvány,
Miként ömlik szent vére,
Lelkünk üdvösségére.

Komlós Tibi és Elli, Nagyvárad. Lám, hát csakugyan igazam volt: most már megtudjátok fejteni a rejtvényeket, s nagy örömet találtak benne. Örvendek, hogy megfogadtátok a tanácsomat, mert nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy a rejtvényfejleszt nemcsak szórakoztató, de elmeélesítő foglalkozás is. — **Berefszky András, Egrestő.** Azt írod, egyik lárgyról a másikra csapsz át, de ez azt jelenti, hogy igen sokat akarsz egyszerre elmondani nagyapónak. Örvendek én ennek, mert látom, hogy őszintén szeretsz engem, s hálás vagy válaszaimeért. A *Tűz mesél* című történetedet most olvastam el s különösen megkapott az a része, ahol az égő fa nem azt sajnálja, hogy meghal, hanem azt, hogy „nem hallgathatja a hegy tetejéről a kis harang szavát és nem láthatja onnan a kis erdélyi falut, ahonnan estenként felszáll a füst. A kis harang hangja, — mondja tovább az égő fa — minden este elaltatott és mégsem bánom, hogy meghalok, mert Erdély földjébe kerülnek hamvaím és belőlem majd új fa nő”. Szinte bizonyosnak látszik, hogy író lesz belőled s azért már most figyelmeztellek, hogy az írásod külsejére is nagy gondod legyen, mert nem minden szerkesztő oly türelmes, mint nagyapó, hogy a hevenyészett írást is elolvassa, ha írójában tehetséggel vél felfedezni, sőt akkor is, ha nem. És azt is már most vedd tudomásul, hogy mindig a papirosnak csak egyik oldalára írd a történeteidet, mert a betűszedők, egész helyesen, ezt így kívánják. — **Kompasz Vilma, Arad.** A póllőrejtvényeknél nem az a fontos, hogy a kezdőbetűk által egy-egy szót megfejtünk, hanem, hogy a kezdőbetűkből kerüljön ki valamely név, vagy mondás. A malomrejtvényeden magam sem tudtam eligazodni,

következő leveledben magyarázd meg. — **Nádasy Csirike, Kisiratos.** Jó a számrejtvényed, de nemmel kapcsolatos rejtvényt lehetőleg nem közlök. Mászt eszelj ki. — **Dominits Mimi, Saroltavár, Temesmegye.** Neked is igen tetszik a Szilasy Bálint szép históriája, s általában elíg várod a Cimbora, hogy olvashassad a meséket és a történeteket. Szeretettel várom további leveleidet. **Pataky Pál, Buzsá-bocsárd.** Azt igen helyesen teszed, hogy ezután gyakrabban írsz, s hogy a mostani nyárról is be fogsz számolni, annál is inkább, mert igazán nem tudom, mi történhetett a múlt évi beszámolóddal. Lesz rajzpályázat is, s remélem, újra résztveszel abban is. A kiadóbácsit elfogja küldeni, ha még nem küldte el, a nyert könyvet.

Girauschek Irma, Lónyatelep. Ugy emlékszem, megkaptam a leveleidet, s válaszoltam is azokra csak türelemmel kell várnod a válaszok megjelenésére. Remélem, el tudtad mondani Szilasy Bálint szép históriájának eddig megjelent részét s ennek jutalmául újra megrendelték neked a Cimbora. — **Urabel Jenő, Déva.** Már három éve járhat neked édes apukád a Cimbora, de idáig nem tudtad nagyon értékelni, mert még csak most jársz az első osztályba. Most azonban tanultál annyit belülről, hogy tudsz levelet írni nagyapóknak, s boldog leszel, ha ezután téged is unokái közé fog sorolni. Odasorolnak, hogyne sorolnának, s szeretettel várom további leveleidet. Ha megőrizted azt a sok Cimbora, ami akkor járt már neked, amikor nem tudtál olvasni, most majd nem fogsz unatkozni: szabad idődben leszel, amit olvasással. Látod, látod, milyen jó előre gondoskodott a te édesapád a jó olvasmányokról. Ezért a gondoskodásért nem lehetsz eléggé hálás. Tolmácsold édes apukádnak meleg üdvözlétemet. — **Fodor Gábor, Arad.** A számrejtvény sorra kerül. — **Bessenyi Margitka, Dicsőszentmárton.** Sorra kerül a te rejtvényed is. — **Kiss Pál, Nagyvárad.** Jó a kockarejtvényed, sorra kerül. — **Szabó testvérek, Bóassó.** Nem találok csunyanak az írásokat, de kívánatos, hogy mennél többször írjatok levelet, s gyakoroljátok magatokat a fogalmazásban és a szépírásban. A fényképet köszönettel kedves emléktárgyaim közé helyeztem s várom a harmas fényképet is. A számrejtvény sorra kerül. — **Harnik Iván, Magyarlajos.** Számon tartom az ígéreted, hogy ezentul rendszeres írója leszel nagyapóknak. Szép lassan és jó négy betűkkel írd, s majd meglátod, miúgy megszépül az írásod.

Dávid Juliska, Nagybánya. A kiadóbácsit pótolja a múlt évi 45. számot. — **Honn Gusztáv, Kolozsvár.** Magam is sajnálom, hogy nem lehetél jelen a nagyapó ünneplésén, különösen azért sajnálom, mert édesanyád betegsége miatt nem lehetél ott. Remélem, édesanyád már jobban van. Tolmácsold meleg üdvözlétemet. — **Péter Margit, Dicsőszentmárton.** Bizony, rég nem gyönyörködtem a te szép írásodban, de lám, megszólaltattál téged is a nagyapó ünneplése, amiből látom, ha ritkán írhatok is, szeretettel gondolsz reám. Annak igen örvendek, hogy az iskolában rendezett műsoros esélyen kétszer is szerepeltél, s szívből nevettem azon, hogy az éneked jól sikerült, bár az anyuka által elkészített hangtisztítól az előadás után csett meg. És örvendek annak is, hogy még mindig te vagy az első az osztályodban, s igaza van az édesanyádnak, hogy ennek a közlésével örömet szereztél nekem. **Péter Géza, Dicsőszentmárton.** Követed

Margit példáját, s a hosszú hallgatás után sietsz gratulálni nagyapóknak a kifüntetésért. Remélem, nem vársz újabb kifüntetésre, anélkül is írsz a nagyapóknak, éppen olyan szorgalmasan, mint egykor. — **Szilágyi Gyuri, Nagyvárad.** Nagyon hálás vagy a szüleidnek, hogy megrendelték neked a Cimbora. Én meg, mondanom se kell, mindent elkövetek, hogy minél szebb és terjedelmesebb legyen az ujság és szüleid iránt való hálára mind több és több okod legyen. — **Keserü Elvira és Irénke, Piski.** Nemcsak neked, nekem is öröm, hogy megkapd a nyert könyvet, a Híres erdélyi magyarokat és tetszelt neked. Szüleidnek, kik szintén olvassák az ujságot, tolmácsold meleg üdvözlétemet. — **Labud Antí és Józsi, Gyulafehérvár.** Hol a tanulás, hol az olvasás meg a játszás akadályozott meg abban, hogy oly sokáig nem írjatok levelet. Bár jó hosszú levelel hozzátok helyre a mulasztást, helyesebbnek találom, ha röviden is, de gyakrabban írnatok, mert nem ismételek eléggé, hogy a levélírás fontos kiegészítője az iskolai tanulásnak, s különösen fontos ma, amikor az édesanyátok nyelven kívül négy idegen nyelvet tanultok a gimnázium 4-ik osztályában. Most azonban ígérték, hogy ezután szorgalmasabban írjatok, s az ígéret megnyugt engem. Rajz- és beszámoló pályázat az idén is lesz. A kiadóbácsit, ha van felesleges példány, pótolja az 1. számot. **Nemes Béla, Zoli és Magda, Máramarossziget.** Képelem, milyen boldogok voltatok, hogy husvétra jó bizonyítványt vittetek haza az udvarhelyi kollégiumból. Boldogságotokat növelte a nagyapó! ért kifüntetés, s nagyapóknak az a kifejtése, hogy még sokáig szeretne élni, hogy még sokakat mesélhessen nektek. Igazán meghalott szép leveletek, igaz szívből jövő jókívánságokat. — **Fritsch Ferencz, Kolozsvár.** A husvétli vakáció, amint látom, igen kellemesen telt, mert nemcsak játszottál, de egy csomó érdekes és jó könyvet is olvastál. A bizonyítványod is sokkal jobb volt, mint a karácsonyi, szóval, semmi hiányzott a boldogságodból. — **Tiegerman Tibor.** A kiadóbácsit pótolja az 1-4. számot. — **Nagy Kornélia, Nagyvárad.** Csak most lettél a Cimbora előfizetője, s alig várod a napot, amikor a Cimbora érkezik. Az ujsággal együtt megszeretted nagyapó is és boldog lennél, ha egyszer láthatnád. Sajnálom, hogy nem találkozhattunk, pedig márciusban ott voltam két-három nap, de hiszen, megyek én még Váradra! — **Stern Sándor, Torda.** A husvétli bizonyítványoddal én is meg vagyok elégedve, de az év végi még jobb lesz, ugy-e? **Kilényi László, Arad.** Hat-hét éves voltál, amikor a Cimbora közölte a „Híres erdélyi magyarok” című könyvem, s akkor unalmasnak találtad. Elhiszem neked Most azonban, hogy megnyerted a könyvet, újra elolvastad, szépek és érdekesnek találtad. Ezt is elhiszem neked, mert azóta, hogy először olvastad, sok viz lefolyt a Maroson, hiszen, most már tizenegy éves vagy. A két autogrammot elküldtem, remélem, megkaptad? — **Szilágyi József, Kolozsvár.** Az adomák sorra kerülnek, amiatt meg ne busulj, hogy nagyapóknak szólítottál, csak szólíts bátran ezután is annak. **Ungár Tibor, Temesvár.** Számon tartom az ígéreted, hogy ezután te is husfégesen fogsz írni, s beszámolsz a nyári vakációról is. Örvendek, hogy nemcsak szépek, de tanulásgosnak is talárod a Szilasy Bálint szép históriáját. A pótló rejtvény sorra kerül.

FEJTÖRŐ.

A sorsolásban való részvételre egy rejtvény megfejtése is jogosít!

A rejtvény megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorát egyszerre, a megfejtést követő hónap végén közlöm!

A megfejtések beküldésének határideje a hónap 10-ik napja.

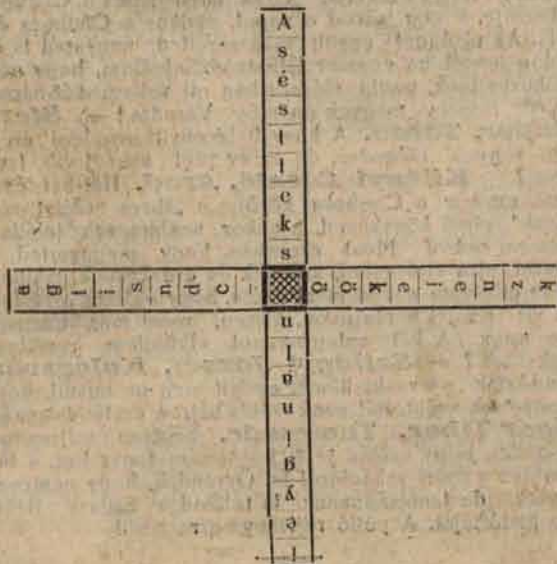
Számrejtvény.

Beküldte: Serester Anna.

1 6 1 35 37 1	Leány név
13 5 6 7 30	Disznók eledel
2 8 17 19	Háboruban használják
22 14 24	Kötőszó
18 4 14	Földmives eszköz
9 25 6 12 21	Gőzgép alkatrésze
15 3 27	Életünk fenntartására szükséges
31 32 26 27 35 36	Házi állat
23 11	Mutató-névmas
10 35	Megszólítás
33 34 16 22	Érzékszerv
20	Magánhangzó
1-37	Közmondás

Szélmalomrejtvény.

Beküldte: Szentpéteri Gyuszi.

Póllórejtvény.

Beküldte: Berger Klári.

— alamb	— ókus
— lma	— lom
— rok	— aj
— akat	— isak

A kezdőbetűk egy jeles ifjusági író nevét adják.

CIMBORA

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Szerkesztőség:

Balanii-Mici (Kisbaczon) u. p. Bal. nő-Mare (Nagybaczon) jud. Treiscaune (Háromszék-megye). E címre küldendők a „Cimbora” részére szánt kéziratok, az Elek Nagyapóhoz írott levelek és rejtvénymegfejtések.

Kiadóhivatal:

Satu-Mare (Szalmár) Str. Cuza Voda 4.
A kiadóhivatalhoz küldendők a „Cimbora” előfizetési bejelentései és díjai.

Előfizetési díjak:

Romániában évi 400 lei, negyedévenként 100 lei.
Csehszlovákiában évi 80 csechkorona, negyedévenként 20 csechkorona.

Magyarországon évi 144.000 magyar korona, negyedévenként 36.000 magyar korona.

Ausztriában évi 112.000 osztrák korona, negyedévenként 28.000 osztrák korona.

Jugoszláviában évi 200, negyedévenként 50 dinár.

Laptulajdonos: Szabadsajtó-könyvnyomda és Lapkiadó rt.

Felölős-ze-kesztő: Dénés Sándor

A Magyar Ifjuság Könyvtára

kellemes és szórakoztató olvasmánnyal kedveskedik az ifjuságnak. Kötetleit azonban élvezettel olvashatják a felnőttek is. Olcsó pénzért nemes szórakozást találhat e kötetek olvasója, amikor ma az általános drágaság miatt a jó könyv ára is elérhetetlen magasságra hágott. Eddig a következő kötetek jelentek meg:

1. sz. Magyar elbeszélők, nyolc elbeszélés ára lei 15-
- 2-3. sz. Benedek Elek: Gyermekszínház lei 25-
- 4-5. sz. A Conan Doyle: Tűzkőrüti történetek lei 25-

SAJTÓ ALATT:

6. sz. Bábjátékos Pali, líta: Strom Tivadar
7. sz. Li Fan bosszuja Westermann F. P.
8. sz. Az egyszemű May Károly
- 9-10. sz. Robinson Crusoe Dezőe Dániel.